

Warszawa, 6 kwietnia 2022 r.

PREZES
URZĘDU OCHRONY
DANYCH OSOBOWYCH

Jan Nowak

DOL.401.122.2022.WL.A.SA.

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS

L.dz. DS-175-231.2022

Data wpływu 4.04.2022 r.

Pan

Dariusz Salamończyk

Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

Kancelaria Sejmu Rzeczypospolitej

Polskiej

ul. Wiejska 4/6/8

00-902 Warszawa

Szanowny Panie Ministrze,

w odpowiedzi na pismo z dnia 1 kwietnia 2022 r. (znak: SPS-WP.020.100.3.2022), uprzejmie informuję, że w związku z przedłożeniem *projektu ustawy o zmianie ustawy o służbie zagranicznej oraz niektórych innych ustaw*, nieprzedstawionego organowi nadzorcemu na wcześniejszym etapie procesu legislacyjnego¹ z punktu widzenia przepisów *rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27.04.2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, z późn. zm.)*², zwanego dalej rozporządzeniem 2016/679 – należy zwrócić uwagę na następujące kwestie.

¹ Prawem i obowiązkiem organu nadzorczego, wynikającym z obowiązujących przepisów, jest zapewnienie roli doradczej m.in. w procesie tworzenia prawa z zakresu przetwarzania danych osobowych, eksperckie wsparcie w zakresie działań, w szczególności skupiających się na tworzeniu przepisów prawa, podejmowanych w przedmiotowym zakresie. Organ nadzorczy doradza w sprawie aktów prawnych w zakresie w jakim mogą one mieć wpływ na prawa i wolności osób fizycznych w związku z przetwarzaniem ich danych (por. art. 57 ust. 1 lit. c) rozporządzenia 2016/679), a zgodnie z prawem krajowym założenia i projekty aktów prawnych dotyczące danych osobowych są przedstawiane do zaopiniowania Prezesowi Urzędu (art. 51 ustawy o ochronie danych osobowych).

² Zmiana wymienionego rozporządzenia została ogłoszona w Dz. Urz. UE L 127 z 23.05.2018 r., s. 2.

Powstaje wątpliwość, czy w trakcie opracowywania przedmiotowego projektu ustawy uwzględniona została przez Projektodawcę zasada *privacy by design*, czyli ochrona danych w fazie projektowania (art. 25 ust. 1 rozporządzenia 2016/679³), a zwłaszcza – czy została przeprowadzona ocena skutków dla ochrony danych (art. 35 ust. 1⁴ i ust. 10⁵) rozporządzenia 2016/679). Przy opracowywaniu rozwiązań prawnych dotyczących przetwarzania danych osobowych należy uwzględniać wyniki oceny skutków dla ochrony danych i jej wpływ na kształt i treść określonych regulacji dotyczących dokonywania operacji na danych osobowych. Ma to istotne znaczenie w kontekście ryzyka naruszania praw i wolności osób fizycznych, których dane mają być i będą przetwarzane, o różnym prawdopodobieństwie wystąpienia i wadze zagrożeń, wynikających z czynności przetwarzania danych, w tym przetwarzania danych szczególnych kategorii podlegających ochronie na zasadach wynikających z przepisów rozporządzenia 2016/679. Prawidłowo przeprowadzona ocena skutków dla ochrony danych mogłaby wykazać konieczność lub brak niezbędności wprowadzenia rozwiązań zaproponowanych w art. 1 pkt 2 projektu ustawy wprowadzającym zmiany w ustawie z dnia 21 stycznia 2021 r. o służbie zagranicznej (Dz. U. poz. 464 i 1003 oraz z 2022 r. poz. 655) – w dodawanym art. 5a ust. 4 pkt. 1 tej ustawy oraz art. 5 ust. 2 pkt. 1 projektowanej ustawy, jak również wskazać, czy przyjęcie takich przepisów w formie zawnioskowanej w projekcie nie doprowadzi do naruszenia zasad ochrony danych osobowych wynikających z art. 5 rozporządzenia 2016/679.

W art. 1 pkt 2 projektu ustawy wprowadzane są zmiany w *ustawie z dnia 21 stycznia 2021 r. o służbie zagranicznej* (Dz. U. poz. 464 i 1003 oraz z 2022 r. poz. 655) - projektowany jest **art. 5a ust. 4 pkt. 1** w brzmieniu: *Szef Służby Zagranicznej zwraca się do dyrektora generalnego służby zagranicznej o przedstawienie posiadanej dokumentacji pracowniczej wnioskodawcy*, bez jasno i precyzyjnie określonych norm regulujących procesy i operacje na danych osobowych, przewidywalnych dla podmiotów danych i wykonawców tych

³ Uwzględniając stan wiedzy technicznej, koszt wdrażania oraz charakter, zakres, kontekst i cele przetwarzania oraz ryzyko naruszenia praw lub wolności osób fizycznych o różnym prawdopodobieństwie wystąpienia i wadze wynikające z przetwarzania, administrator - zarówno przy określaniu sposobów przetwarzania, jak i w czasie samego przetwarzania - wdraża odpowiednie środki techniczne i organizacyjne, takie jak pseudonimizacja, zaprojektowane w celu skutecznej realizacji zasad ochrony danych, takich jak minimalizacja danych, oraz w celu nadania przetwarzaniu niezbędnych zabezpieczeń, tak by spełnić wymogi niniejszego rozporządzenia oraz chronić prawa osób, których dane dotyczą.

⁴ Jeżeli dany rodzaj przetwarzania - w szczególności z użyciem nowych technologii - ze względu na swój charakter, zakres, kontekst i cele z dużym prawdopodobieństwem może powodować wysokie ryzyko naruszenia praw lub wolności osób fizycznych, administrator przed rozpoczęciem przetwarzania dokonuje oceny skutków planowanych operacji przetwarzania dla ochrony danych osobowych. Dla podobnych operacji przetwarzania danych wiążących się z podobnym wysokim ryzykiem można przeprowadzić pojedynczą ocenę.

⁵ Ust. 1-7 nie mają zastosowania, jeżeli przetwarzanie na mocy art. 6 ust. 1 lit. c) lub e) ma podstawę prawną w prawie Unii lub w prawie państwa członkowskiego, któremu podlega administrator, i prawo takie reguluje daną operację przetwarzania lub zestaw operacji, a oceny skutków dla ochrony danych dokonano już w ramach oceny skutków regulacji w związku z przyjęciem tej podstawy prawnej - chyba że państwa członkowskie uznają za niezbędne, by przed podjęciem czynności przetwarzania dokonać oceny skutków dla ochrony danych.

norm. Niezbędne jest doprecyzowanie – związanego z przetwarzaniem danych osobowych pracownika - sformułowania *przedstawienia posiadanej dokumentacji pracowniczej*, bowiem takie brzmienie przepisu jest zbyt ogólne, wręcz blankietowe. Brak jest określenia w jakiej formie przedmiotowa dokumentacja będzie przedstawiana (przekazywana) Szefowi Służby Zagranicznej (np. w formie tradycyjnej papierowej czy za pomocą środków komunikacji elektronicznej), czy dokumentacja ma być przekazywana jako kopia czy tylko jako oryginał akt pracownika. Należy mieć na uwadze, aby sposób postępowania z danymi zawartymi w dokumentacji pracowniczej i ich przetwarzanie odbywało się zgodnie z zasadami dotyczącymi przetwarzania danych osobowych, w tym co do zakresu przetwarzanych danych osobowych (zasada ograniczenia celu, minimalizacji - art. 5 ust. 1 lit. c) rozporządzenia 2016/679⁶), ich bezpieczeństwa (zasada poufności i integralności art. 5 ust. 1 lit. f) rozporządzenia 2016/679⁷), w tym po wygaśnięciu celu przetwarzania, a także zasady dostępu do tych danych oraz konieczne jest wyznaczenie w przepisach kręgu osób czy podmiotów uprawnionych do przetwarzania danych osobowych. Należałoby również wskazać na zakres przekazywanej dokumentacji, czy wszystkie dokumenty pracownicze są niezbędne do zakładanego celu. Wątpliwości budzi również kwestia czy dokumentacja będzie zwrócona/usunięta (w zależności od wybranej formy przekazu) oraz przez jaki okres będzie przechowywana. Zważywszy na okoliczność, iż dane o zatrudnieniu powinny być objęte szczególną ochroną⁸ przepisy muszą obejmować odpowiednie i szczegółowe środki zapewniające osobie, której dane dotyczą, poszanowanie jej godności, prawnie uzasadnionych interesów i praw podstawowych, w szczególności pod względem przejrzystości przetwarzania jej danych osobowych.

Powyższa analogiczna uwaga dotyczy art. 5 ust. 2 pkt. 1, który wprowadza, iż *Szef Służby Zagranicznej zwraca się do dyrektora generalnego służby zagranicznej o wykaz osób, o których mowa w ust. 1, oraz o przedstawienie posiadanej dokumentacji pracowniczej dotyczącej tych osób*. W projektowanym przepisie użyto również sformułowania *wykaz osób*, które jest nieprecyzyjne i zawiera otwarty katalog informacji - przepis budzi wątpliwość, gdyż

⁶ Art. 5 ust. 1 lit. c) stanowi, że dane osobowe muszą być adekwatne, stosowne oraz ograniczone do tego, co niezbędne do celów, w których są przetwarzane ("minimalizacja danych").

⁷ Dane osobowe muszą być przetwarzane w sposób zapewniający odpowiednie bezpieczeństwo danych osobowych, w tym ochronę przed niedozwolonym lub niezgodnym z prawem przetwarzaniem oraz przypadkową utratą, zniszczeniem lub uszkodzeniem, za pomocą odpowiednich środków technicznych lub organizacyjnych ("integralność i poufność").

⁸ Art. 88 rozporządzenia 2016/679: Państwa członkowskie mogą zawrzeć w swoich przepisach lub w porozumieniach zbiorowych bardziej szczegółowe przepisy mające zapewnić ochronę praw i wolności w przypadku przetwarzania danych osobowych pracowników w związku z zatrudnieniem, w szczególności do celów rekrutacji, wykonania umowy o pracę, w tym wykonania obowiązków określonych przepisami lub porozumieniami zbiorowymi, zarządzania, planowania i organizacji pracy, równości i różnorodności w miejscu pracy, bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony własności pracodawcy lub klienta oraz do celów indywidualnego lub zbiorowego wykonywania praw i korzystania ze świadczeń związanych z zatrudnieniem, a także do celów zakończenia stosunku pracy.

nie stanowi jakie konkretnie dane osób fizycznych będą przetwarzane w wykazie osób, co pozwala na uzyskanie większej ilości danych, niż byłoby to konieczne w celu wydania zgody na dalsze zatrudnienie w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw zagranicznych osoby, która kształciła się w zagranicznym podmiocie systemu szkolnictwa wyższego i nauki. Wzgląd na ww. zasadę minimalizacji wskazuje, że należałoby ten przepis doprecyzować poprzez przyjęcie zamkniętego katalogu danych osobowych jakie powinny znaleźć się w wykazie osób.

Uwzględnienie powyższych kwestii przyczyniłoby się do stworzenia przepisów czyniących zadość przepisom o ochronie danych osobowych, zapewniających stosowanie rozporządzenia 2016/679.

Z up. Prezesa Urzędu
Ochrony Danych Osobowych
Dyrektor Departamentu
Orzecznictwa i Legislacji
Monika Krasieńska

*/-dokument w postaci elektronicznej
podpisany kwalifikowanym podpisem
elektronicznym/*